

Rozloučená manželka domáhala se na manželi placení výživného a žádala též za povolení prozatimního opatření v tomto směru. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud jej zamítl. Důvody: Ustanovení prozatimního výživného, jež manžel své manželce platiti má, povolením prozatimního opatření dle §§ 91 a 117 obč. zák. a § 382 ex. ř. předpokládá nutně, že je tu poměr manželský, za jehož trvání zákon manželce žijící ať si ve společné domácnosti s mužem nebo mimo domácnost, tuto slušnou výživu se strany manžela zabezpečuje. Manželství sporných stran bylo právoplatně rozloučeno a není ho tu více; domáhá-li se manželka nyní žalobou proti svému bývalému manželi dalšího výživného od právoplatného ukončení sporu rozlukového a rozdílu vyššího výživného, než jaké jí bylo ve sporu rozlukovém prozatím přiznáno, nemá tento její nárok více základu v trvajícím poměru manželském, nýbrž jest svou povahou nárokem čistě majetkoprávním (§ 1266 obč. zák.), kterému zákon nepřiznává téže ochrany, jako zákonnému nároku na výživu v základě trvajících poměru manželského dle § 382 čís. 8 ex. ř. a bylo proto návrh žalobkyně ve smyslu tohoto zákonného ustanovení činěný zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Návrh na prozatimní opatření, kterým žalovaný má býti uznán povinným, aby žalobkyni platil do právoplatného rozhodnutí sporu o výživu prozatimné výživné, opírá se jediné o ustanovení čís. 8 § 382 ex. ř., není však jím odůvodněn, poněvadž předpis ten, jak ze znění jeho vyplývá, předpokládá mezi stranami poměr manželský, čehož v tomto případě není. Rekursní soud, zamítnuv návrh ten, posoudil věc správně po stránce právní, a možno v dalším poukázati na správné důvody napadeného usnesení. K vývodům dovolacího rekursu sluší podotknouti jen tolik, že rozluka manželství není totožna s rozvodem, přes který trvá manželství nadále, a že lze proto v právním smyslu mluvit sice o manželi rozvedeném, ne však o manželi rozloučeném, poněvadž rozlukou poměr manželský úplně zaniká. Také z porovnání § 1264 obč. zák. s §em 1266 obč. zák. vyplývá, že zákon přiznává nárok na výživné pouze manželi bez vlastní viny rozvedenému. Zda má žalující nárok na výživné vzhledem k tomu, že manželství její se žalovaným rozloučeno bylo z jeho viny, bude nutno rozhodnouti rozsudkem, avšak v tomto případě nejsou strany manžely ve smyslu § 382 čís. 8 ex. ř., a nelze proto předpisu toho na tento případ použiti.

Čís. 1185.

Starosta obce, jenž, řídě dražbu obecních pozemků, dal vydražitelům nesprávnou informaci, není dle § 1295 obč. zák. práv ze škody jim vzniklé.

Ani obec není práva, nebylo-li starostovo prohlášení před tím usneseno obecním zastupitelstvem.

(Rozh. ze dne 20. září 1921, Rv I 242/21.)

Žalobce koupil ve veřejné dražbě od obce pozemky, když se byl ještě i po dražbě dotázal starosty, řídícího dražbu, zda k pozemkům vede

přímá cesta, k čemuž mu starosta přisvědčil. Ve skutečnosti nebylo tomu tak, žalobce musel konati značnou zajižďku, čímž utrpěl škodu, jejíž náhrady domáhal se na starostovi i na obci. Žaloba byla s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c e zamítnuta, N e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Dlužno přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že žalobce nároku na náhradu škody nemůže se oproti starostovi Josefu N-ovi domáhati z důvodu správy dle § 923 a násl. obč. zák., jelikož dle zjištění nižšího soudu stranou prodávající byla obec, a Josef N. vystupoval jako starosta obce, nebyl tedy stranou smluvní. Ani o nějakou smlouvu zaručovací se zde nejedná, jelikož ve zjištěné okolnosti, že Josef N. ujistil žalobce před dražbou a po dražbě, že právo kratší cesty jest spojeno s koupenými pozemky, nelze spatřovati vůbec nějakou záruku, a kromě toho žalobce sám ani netvrdí, že by před dražbou — a to jedině je rozhodno vzhledem k obsahu dražebních podmínek — byl oznámil Josefu N-ovi, že se dražby účastní jen pod tou podmínkou, bude-li míti na pozemky, které hodlal vydražiti, kratší cestu. Není tu tedy ani zaručujícího návrhu Josefa N-a, ani jeho přijetí stranou žalující (§ 861 obč. zák.), a nemůže se žalobce oproti J. N-ovi domáhati náhrady škody na základě § 871 a násl. obč. zák. Ustanovení § 875 obč. zák. nemůže zde proto přijíti v úvahu, jelikož žalobce v první stolici ani netvrdil tím méně prokázal, že Josef N., ujistiv žalobce o kratší cestě, jednal lstivě. Ani z důvodu zaviněného nedopatření nemůže nárok žalující strany proti prvžalovanému obstáti. Ustanovení § 1294 obč. zák. spatřuje sice zavinění i v pouhém nedopatření, způsobeném zaviněncem nevědomostí nebo nedostatkem náležité pozornosti nebo péle, ale na druhé straně dlužno poukázati ku všeobecné zásadě v něm vyslovené, že škoda vzniká z bezprávného činu, neb opomenutí jiné osoby, nebo z náhody. Protiprávním je však takové počínání si, které přiči se povinnosti smluvní, anebo právu objektivnímu, t. j. zákonu (§ 1295 obč. zák.). Ono vzhledem k tomu, co bylo již uvedeno, nepřichází zde v úvahu, a proto lze jen s hlediska závazků z činů nedovolených zkoumati, zdali Josef N. je povinen náhradou škody. Že by byl jednal vědomě proti svému lepšímu přesvědčení, tedy obmyslně, žalobce v řízení před prvním soudem ani přímo netvrdil, a poněvadž následkem toho může se jednati o zaviněné uvedení v omyl, jest hledě k § 1300 obč. zák., dle něhož i znalci, tedy osoby, při nichž se předpokládá vyšší stupeň péle a pozornosti, ručí za radu škodlivou, t. j. za potvrzení nějaké nesprávnosti, jen tehda, udělili-li ji za odměnu, kdežto jinak pouze za obmyslnost, odůvoděn závěr, že nedopatření činí zodpovědným jen tehda, káže-li zákon neb smlouva, by v konkrétním případě bylo užito péce, vylučující jakékoliv nedopatření. Proto není zajisté správné, míti za to, že každé nedopatření za všech okolností, tedy i když se jedná jen o nesprávnou informaci, neb o špatnou radu, samo sebou zahrnuje v sobě též zavinění. Poněvadž Josef N. nebyl ani dle zákona, ani podle smlouvy povinen při své informaci dané žalobci, kterou tento označuje za příčinu své škody, užiti nějaké zvláštní pozornosti a péce, nelze ho činiti zodpovědným za škodu žalobcem tvrzenou. Z ustanovení § 1295 obč. zák. lze ovšem dovozovati, že i zmocněnec, vykonávající příkaz mu daný, může svým osobním zaviněním státi se zod-

povědným za škodu, třetí osobě způsobenou, leč o zavinění Josefa N-a nelze zde mluvit dle toho, co bylo právě uvedeno.

Ani ohledně spolužalované obce není dovolání opodstatněno. Jest zjištěno, že dražba pozemků byla provedena na základě dražebních podmínek obecním zastupitelstvem usnesených, které neobsahovaly žádného ustanovení, že s pozemky, do dražby danými, jest spojeno právo kratší cesty, již žalobce blíže popsal, a jest dále zjištěno, že prodej pozemků veřejnou dražbou provedený byl na základě dříve usnesených podmínek schválen obecním zastupitelstvem, čímž, jak žalobce sám uznává, kupní smlouva se stala právoplatnou. Jest ovšem správně, že starosta dle § 55 obec. řádu pro Čechy zastupuje obec na venek, ale neméně jest správně, že usnášejícím se za obec orgánem jest dle § 56 téhož zákona obecní zastupitelstvo, jehož usnesení jest starosta povinen prováděti jako reprezentant obce na venek, při čemž jest se mu řídití obsahem usnesení toho. Proto prohlášení starostovo, které před tím nebylo obecním zastupitelstvem zákonitě usneseno, jest pro obec samu nezávazno, a nemůže obci z něho vzejítí žádná povinnost. Poněvadž žalobce sám ani netvrdí, že by prohlášení Josefa N-a jako starosty obce, týkající se kratší cesty na pozemky do dražby dané, bylo bývalo usneseno obecním zastupitelstvem, nemůže žalobce z tohoto prohlášení starostova proti spolužalované obci ani z důvodu správy, ani z důvodu zaviněného uvedení v omyl domáhati se s úspěchem náhrady škody. Totéž platí o nároku žalobce, hledíc k § 1295 obč. zák.; obec ručí za škodu vzniklou jednáním starosty jen v tom případě, jednal-li v mezích svého oprávnění ve smyslu § 55 a 56 cit. zákona, čemuž zde však není tak.

Čís. 1186.

Zákon o společnostech s obmezeným ručením (§ 41).

Žalobu o zmatečnost lze opíratí jen o důvod, jenž na valné hromadě na opodstatnění protokolárního odporu byl konkrétně uplatňován.

(Rozh. ze dne 20. září 1921, Rv I 278,21.)

Žalobě společníka o zmatečnost usnesení valných hromad společnosti s r. o. vyhověl procesní soud první stolice v těchto bodech: B I. Usnesení společníku na valné hromadě společnosti s ručením obmezeným a) dne 7. ledna 1920 učiněná a to: 1. usnesení, jímž zamítnut byl návrh žalobce, by mu dovoleno bylo nahlédnouti do knih a papírů společnosti, 2. usnesení, jímž schválen byl referát jednateleský o vedení obchodu za doby válečné a o způsobu vedení firmy následkem bezcenosti podílů, 3. usnesení, jímž vyzván byl žalobce, by nejdéle do čtyř neděl, nejdéle však do 15. února jemu povinný vklad v obnosu 25.000 K do společnosti uhradil, jinak že bude ze společnosti pro nesplnění povinnosti mu příslušející svého členství zbaven, b) dne 27. března 1920 učiněné, že se žalobce vybízí, aby nejdéle do 27. dubna 1920 svůj společenský podíl 25.000 K v hotovosti k rukám jednatele složil, jinak že bude ze společnosti vyloučen, jsou zmatečná a zrušují se, — shledav opodstatněným důvod zmatečnosti uplatňovaný žalobcem, že na zmíněné valné hromady nebyl společník inženýr František B. řádně po-